Ч. 102 Четвер 8 (20) мая 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Адреса більшости парляментарної.

(Конець).

Рівночасно палата послів наміряє найширше предприняти всякі средства, маючі на цїли розвій господарства міского, ремесла, промислу і торговлї. Позаяк переважна часть населеня, репрезентованих в Радї державній королівств і країв находить своє удержанє в рільництві, тим більше дїймаючо дає ся відчути нашій монархії так тяжке рільниче пересиленє, що дотикає цїлу нашу часть сьвіта, а котре в першім рядї загрожує селяньскому станови в єго істнованю. Тому то палата цїлу свою увагу зверне до того всего, що може двигнути так важний для держави стан, як і взагалї господарство сільске. Палата є сьвідома того, що попри загальних средствах, котрі під тим взглядом в цїлій державі можуть дїлати додатно, лише краєве законодавство є покликане задосить учинити відповідно тим культурним задачам в ріжних услівях і дотично до ріжних потреб.

Посольска палата наміряє також прийти в поміч тяжко загроженому станови промислового і ремісничому ревізиєю закона промислового, розширенем заводового образованя, скріпленем і помочию для стоваришень промисловцїв. Посольска палата в цїлковитій згодї зі словами найвисшої бесїди престольної, уважає проявляючий ся в поодиноких краях рух еміграцийний викликаний економічним недостатком, яко нечувано важний обяв і зверне цїлу свою увагу на законодательні предложеня, що відносять ся до тої справи.

Особливо дають ся в знаки, найбільше убогим верствам населеня, богато з давнїйших часів походячих уряджень, що дотикають адміністрациї, як також обсягу податкового і оплат належитостий.

Посольска палата повитає найприхильнїйше всї намірені тепер предложеня, стремлячі до відповідного зміненим обставинам часу переобразованя тих уряджень в переконаню, що є потребою держави і суспільности в тих галузях законодавства, входячих у всї види житя, ввести цїлковиту ясність і зрозумілість приписів.

Палата є перенята бажанєм, щоби відповідно до провідних засад реформи податкової, тягарі, які поносять горожани, в той спосіб були розділені, щоби економічно слабшим улекшити запрацьованє собі на дробробит, а в наслїдок сего, щоби суспільна згода і мир могли бути запевнені і утверджені. Особливо мусить палата положити натиск на потребу реформи законодавства о належитостях і на недаючу ся з причини простої справедливости довше зволїкати винагороду громад за їх участь в виконуваню державою переказаних їм задач.

Побудованє нових доріг водних, попиранє плавби на ріках, реґуляция рік, розвій плавби морскої для нашої вивозової торговлї, скоре побудованє сїти доріг зелїзничих, попертє системи доріг зелїзниць льокальних, дальше удержавненє зелїзних доріг, щоби їх віддати на услуги інтересів загалу, заходи о рациональний систем тарифовий окаже ся спасенним для рільництва, ремесла, промислу і торговлї, а особливо піднесе рішучо спосібність експортову наших краєвих продуктів. Рівнож попиранє і розвій цїлого системи мелїорацийй і асекурацийй, користно подїлає на наші обставини господарскі. Неменьше вказаною видає ся примінена до потреб реформа судівництва.

Так материяльне право карне, як і прасове, як формальне поступованє в справах неспірних а в першім рядї поступованє в справах спадкових домагають ся конечної реформи. Населеню повинно дати ся спромогу полагоджувати дрібні справи правно, дешево і без всїляких заходів. Єсли одним з найблагороднїйших і становлячих властиву суть задач держави є удержанє права в відносинах внутрішних, то неможливим стає в державі виконуванє задач державних, если єго сила оружна не наказує поважаня і боязни кождому противникови. Посольска палата є отже готова справам войска найбільше посьвячати пікнованя, при статочній увазї на критичні відносини господарскі і нечувано для населеня натягнену силу податкову.

Палата не легковажить конечности виготовленя закона о зберіганю військових тайн і радо приступить до перепровадженя реформи перестарілої процедури військової. Вашому Цїсарскому Величеству, великодушному і загально любленому боронителеви мира в Европі, завдячують народи тої монархії сю радістну певність, що военна пожежа не заколибає культурного розвою. Посольска палата має надію, що супроти докопаного звороту покоєвого в справах всхідних, при Божій помочи поведе

1)

ТРЕТА

(З російского — І. Н. Потапенка.

Артамон Карпович Галка вернув дуже веселий з міста. Возив просо на торг, та не два, три міхи, як би якийсь бідачиско, от хоч би й Єрмолай Чубенко, або Антін Кашавар, але цїлих двіста пудів [1]), як пристало на маючого селянина, котрого вже втрете вибрали старшиною і котрий взагалї перший в селї. Та він не лиш привіз просо до міста і продав, але — що головна річ — таки й дуже добре продав. А то й зовсїм понятно, бо єму не пильно було, коли цїна проса була ще низька. Він чекав, аж настане пилипівка і люди будуть їсти богато каші з олїєм. На просо був великий попит і цїна єго пішла в гору. От і повіз Галка своїх двіста пудів та дістав за них 150 карбованців [2]).

То й не диво, що Артамон Карпович з тої нагоди запив з купцем могорич та й тому був такий веселий. Але треба ще й то сказати, що єго веселість зовсїм не переступала границь дозволеного. Їхав собі широким гостинцем, вкритим першою, легкою поновою в своїй тарадайцї, що була зверха помальована на зелено, а в середині набита сїном, і скоро лиш стрітив якого знакомого, що їхав поволи своїми волами, то зараз здоймав шапку і відзивав ся: „Гей, Охриме! Дай Боже здоровлє, Охриме (або Омельку, або Трифоне, як кому)! Куди в добрий час? До міста? А я з міста! Продав просо по сїм гривенників [3]) та ще й пятака! Та й могорич ще запили! То-ж то був могорич!...“ От і тільки було всего. А то чей нїчо' такого, що переступало би границї дозволеного. А коли Артамон Карпович довго не стрічав нїкого, то відзивав ся до своїх коний та розповідав їм про могорич та просо.

Коли почерез греблю в'їхав до села, затяв конї, бо хотїв бачите, почванити ся, які то они у него бистрі. А найпаче хотїлось єму того, коли їхав попри хату, де мешкав пан-отець. — Нема що казати — думав він собі — він наш сьвященик, то й мусимо єго поважати, але таки то не правда, коли він каже, що у него лїпші конї. Ой нї, таких коний, як у Галки, нема не то що в цїлім селї, але й в цїлім повітї. — Кождий чоловік має свою слабу сторону, а у Галки слабою стороною були конї, а то чей можна вибачити.

Сонце стояло вже низько, коли Галка заїхав перед свою хату. Спинув кіньми і спинув їх та зліз з воза, щоби відчинити ворота. Ступав потяжко, а від єго великих чобіт лишали ся величезні слїди на снїгу. Він був собі чоловік ваговитий, плечистий і хлописко як дуб, бо на сїм стіп високий. З лиця виглядав, як би єму було сорок і пять літ, а по правдї був о цїлих десять літ старший. Смагляве, бородате лице єго було повне житя і здоровля, бистрі і розумні очи аж єму сьвітили ся, а в чорнім волосю не було ще видко анї одного сивого волоска. Мав на собі сїрак, на руках смушкові рукавицї а на голові смушкову шапку.

Чому то на обійстю нїкого не видко? — подумав собі, коли відчинив ворота, а то й дїйстно було дивно. О тій порі звичайно порали ся на обійстю. Єго сини, Архип та Гнат, не любили сидїти в хатї, єго донька Фрозя повинна би була порати ся коло коров, а мала Терешка мусїла би їй помагати. Наконець і єго жінка Марина мусїла би була займати ся там якоюсь роботою. А то анї живої душі не було видко.

— Ану-ко, хто там в хатї! — крикнув Галка на все горло. — Виходьте сюди! Де ви позалазили?

Низькі двері від хати відчинили ся і вийшов найстарший син Галки, Архип, такий самий високий та кремезний, як він.

— А се що такого? — крикнув Артамон Карпович сердито на него. — Я приїхав з міста, а тут анї живої душі!...

— Це.... тихійше, тату! — сказав Архип і дав обома руками виразний знак, щоби мовчав; відтак замкнув двері за собою.

— Що-ж такого? Хибаж там в хатї правлять вам службу божу, чи що? — спитав Артамон Карпович, не змінивши свого голосу анї трошки.

— Цссс.... повторив Архип ще сильнїйше. — Мама слабі!

— Мама? — Спитав Артамон Карпович недовірчиво: А що-ж їм такого? Може трохи перепили ся? Ха, ха, ха!...

[1]) Пуд = 40 фунтів.

[2]) Карбованець або карбований срібний рубель (1 зр. 60 кр.)

[3]) Чверть рубля.

ся правлїню Вашого Цїсарского Величества заставити всї на балканьскім півострові інтересовані держави до спільної працї над удержанєм мира і заопікувати ся християньским населенєм в турецких провінциях. Ваше Цїсарске і Королївске Апостольске Величество! Кріпка мудростию свого цїсаря і короля; кріпка жертволюбивостию своїх народів, числом і хоробростию своєї сили оружної; кріпка своїм добрим правом, позістане наша монархія межи европейскими народами взірцем патріотичних жертв.

Молимо Бога Всемогучого, щоби нам довго ще заховав нашого Цїсаря і Короля, яко покровителя права на зверх і внутр нашої держави, яко розумного і справедливого володаря, Отця своїх всїх народів. Нехай Бог Єго хоронить і благословить!

Новинки.

Львів дня 19-го мая 1897.

— Ц. к. краєва Рада шкільна ухвалила між иншим на засїданю з дня 17-го мая с. р.: 1) Іменувати учителями в народних школах: Мих. Мацевку старшим учителем 5-кл. школи народної в Скалатї, Ант. Беднарского молодшим учителем 5-кл. школи мужеской в Збаражи, о. Войт. Пругара римо-кат. катихитом в 5-кл. школї женьскій в Теребовли, Сим. Наливайка учителем при 1-кл. школї в Вільшаници, Фр. Калициньску старшою учителькою і Йос. Погорилес молодшою учителькою другої 4-кл. школи женьской в Тернополи; 2) приймити до відомости справоздания ц. к. інспекторів шкільних з люстраций гімназий в Станиславові і в Яслї.

— На фонд запомоговий для учителїв народ-их при рускім товаристві педагогічнім у Львові (оснований послїдним загальним збором товариства) зложили до тепер отсї великодушні жертводавцї: Клюб Руснак у Львові 10 зр.; Єго Еміненция Кардинал Сембратович 100 зр.: Преосьвященний Еп. Конст. Чехович 20 зр.; Впр. крил. Войтович з Перемишля 2 зр.; Впр. крил. Подолиньский з Перемишля 3 зр. — Разом 135 зр.

— Епархіяльний церковний синод постановив скликати до Львова Є. Е. кардинал-митрополит Сильвестер при кінци вересня с. р. В тій цїли видав він під ч. 289 таку відозву: „Після приписів церковного права установлених сьв. кат. церквою для епархіяльних синодів, взиваємо впреп. членів львівской капітули, всеcв. і вск. оо. професорів обряду руского на богословскім факультетї львівского університету і докторів сьв. богословія, всїх впр. оо. дїйстних совітників митр. консисторії, катихитів середних шкіл у Львові і всїх настоятелїв деканатів аепархії львівской, а в случаю важної перешкоди, містодеканів, також впр. о. протоігумена і вск. оо. ігуменів монастирів Ч. С. В. В. в аепархії львівскій, щоби явились дня 10 (22) червня с. р. о 9 годині рано в сали консисторскій у Львові на підготовляючий збір для епархіяльного синоду в цїли заявленя бажань і прошень вск. духовеньства а також вираженя гадок що-до потреби і способу переведеня маючих ся приняти рішень на синодї. На тім зборі вибере ся прокуратора вск. духовеньства, котрий для збереженя порядку і усуненя злишних довгих дебат, буде предкладати заміти і сумнїви, сли би які мав вск. клир против маючих приняти ся рішень синодальних, і взагалї буде промовляти в імени духовеньства. Наконець вибере ся місцевих судиїв (indices in partibus) і синодальних іспитувателїв, котрих предложить ся епарх. синодови для одобреня, і прочих функционерів епарх. синоду, як: промоторів, секретарів, нотарів, церемонїерів і синодальних судиїв.

— Посьвященє львівских клїнік і передача їх до ужитку тутешного медичного видїлу відбуде ся дня 22 мая о 10-ій годинї рано. Оба ті нові будинки, медичну і хірурґічну клїніку, викінчено на весну с. р.

— Помер о. Нестор Горошевич, парох в Теплицях, ярославского деканата, в 57 ім роцї житя, а 35-тім сьвященьства. Покійний походив з холмскої епархії, відки виемігрував 1874-го року.

— Ювилейна вистава. Намістництво розіслало до всїх старостств і президентів міст Львова і Кракова окружники з запросинами до участи в виставі уряджень добродійности і добробиту всїх станів, яка відбуде ся в будучім роцї, в 50-ті роковини панованя Є. В. Цїсаря і буде становити один відділ загальної ювилейної вистави. Цїлию тої вистави буде надати образ всїх публичних і приватних уряджень, що мають на метї добро населеня, а передовсїм працюючих кляс, убогих, хорих і старцїв та повстали в часї 50-лїтного панованя нашого Монарха.

— Роботи коло другої міскої церкви у Львові при „Народнім Домі" розпічнуть ся на ново сими днями. Передовсїм будуть уставляти ся довкола площі за пресвитериєю церкви гарні зелїзні штахети, а потім зачне ся вставлюванє дальших вікон з крашеного скла з малюнками деяких сьвятих нашої церкви. В тій справі веде ся переписка з одною фабрикою в Тиролі. Відтак наступить покладенє помоста.

— З Теребовлї пишуть нам: Дня 25 н. ст. мая о годинї 6-тій вечером виголосить о. Іван Воляньский, бувший відпоручник Видїлу краєвого свої спомини з подорожи до Бразилії, в сали маґістрату в Теребовли. О численну участь просить ся, бо дохід призначений на добродійні цїли. — Цїни місць: крісло 50 кр., вступ на салю 25 кр., для селян і міщан 10 кр.

— Огнї. В четвер дня 13-го мая вибух огонь в Стриганцях, бережаньского повіта і знищив половину села. Погоріло також приходство. Причиною огня була неосторожність з цигарами при піятицї.

— Статистика огнів. В часї від 1-го вересня до 31-го грудня 1896 навістило наш край 351 огнів, що знищили 483 мешкальних домів, 796 господарских будинків; згоріли також дві церкви і двоє дїтий. Причиною огнів був в 28 случаях підпал, в 21 случаях невідповідна будова огнищ і коминів, а в 49 случаях неосторожність. Причина прочих огнів недослїджена. Шкода заподїяна всїми тими огнями виносить в приближеню 700 тисячів зр.

— В справі з'їзду товаришів, що в роцї 1887 складали іспит зрілости в акад. ґімназиї у Львові, дістаємо слїдуюче письмо з просьбою о уміщене єго в нашій часописи: „Просимо всїх товаришів, щоби як найскорше подали свої адреси, а заразом повідомили, чи день 7-го червня сего року для них догідний на з'їзд до Львова. Адресувати просимо до товариша о. Йос. Зацерковного в Сихові, почта в місци. Подрібну програму з'їзду оголосить комітет небавом. *Комітет.*

— Нещастє на зелїзници. З Петербурга доносять, що дня 13-го мая розбив ся поїзд войсковий недалеко стациї Валк, на низьким насипі, в глубокім вивозї. Нещастє лучило ся в часї сильної бурі і зливи, в наслїдок котрої вода підмила насип і залила єго. Наплива вода стояла так високо, що вояки, котрі вискочили з вагонів, потапали. Машина вискочила з шин і зарила ся в землю. Розбило ся 15 вагонів призначених до перевозу вояків і два вагони другої кляси. Всї ті вагони збиті в одну купу на просторі 38 сяжнїв. По катастрофі перевезено до войскового шпиталя

— Встидайтесь, тату, так говорити.... Мама таки дуже слабі.... Може таки, не дай то Боже, прийшла їм вже послїдна година!...

Що?!...

Артамонови Карповичеви аж батіг з руки випав. В однїй хвили щезла єму десь з лиця червона краска та підпита веселість.

— Що ти отсе кажеш? Хто тобі то сказав?

— Фельчер [4]) сказав... Він таки сам тут!..

— Фельчер? А коли-ж то таке стало ся?

— Саме як сонце зійшло. Ви поїхали були на ніч до міста, тату, а ми повечеряли та полягали. Досьвіта поволи всї повставали, погодували худібку, напоїли конї, а мама все ще твердо спали і ми їх не будили, бо ми собі думали: вчера з вечера, видко, змучили ся, нехай сплять. Аж ось відтак зійшло сонце, а мама закликали Фрозю та кажуть: Ах, Фрозиночко, менї так чогось не добре, все болить мене в серединї! Давай менї яку раду.... Фрозя таки зараз приложила їм до тїла гірчичного тїста. Зразу здавало ся, що то ніби помогло, але відтак стали мама кричати: Ох палить мене! Так мене палить в цїлім тїлї, що здаєсь менї, як би там щось горіло.... Ми відоймили гірчичне тїсто, а зробили теплі оклади — а то стало ще гірше. Мама кликали раз по раз: вмираю! вмираю! От менї й прийшло ма гадку піти по фельчера....

— А що-ж каже фельчер? — спитав Артамон Карпович дрожачим голосом.

— Каже, що дуже зле з ними. Якась зла хороба і треба Богови молити ся!...

— Ой Господи милосердний! Яке-ж нещастє! — крикнув Артамон Карпович і вхопив ся обіруч за голову. — Як то таке стало ся? А они стогнуть ще й тепер.

— Страшно, як стогнуть.

— Царице небесна!

— А так таки вже їм погіршило ся, що нас не пізнають!...

— Не пізнають вас?! — спитав Артамон Карпович перепуджений. — Марино, Мариночко! Чи и мене не спізнаєш?...

— Вас може спізнають, тату....

— То якась справдешна кара божа!... Ох.... випрягай конї!...

Артамон Карпович отворив осторожно двері і зайшов до зовсїм темних сїний. Вже тут зачув глухе стогнанє. Досмотрив ся до других дверий і зайшов до хати.

В хатї було вже трохи темно. В напаленій печи сьвітила ся грань. Фельчер сидів задуманий коло довгого стола на лаві, Фрозя та Гнат шептали щось з собою на лаві коло печи, Терешка сидїла в кутику на земли підогнувши під себе босі ноги. Всї не знали, що робити і були зажурені, особливо фельчер, котрий очевидно надармо напружував свій ум та збирав на поміч все своє знанє. Фрозинка підбігла зараз до Артамона Карповича.

— Тату, чого Ви се так припізнили ся? Тут щось дуже не добре! — сказала она, придушуючи свій дзвінкий голос. — Не знаємо вже, що робити....

Артамон Карпович відтрутив єї на бік рукою, а пустив ся просто до фельчера. — Іване Петровичу! Іване Петровичу! Змилуйте ся! Чи нема тут таки вже на правду нїякої ради? Як же-ж она бідна стогне!

Фельчер вхопив єго за руку і силоміць посадив коло себе.

— Лишіть мене в спокою!... Дайте подумати!... сказав він дуже поважно. — Коби лиш не тота гірчиця.... А то від того гірчичного тїста ще більше погіршило ся!...

Артамон Карпович покивав головою. — Гм.... А я привіз їй на спідницю.... Що ж я з тим тепер зроблю!... Чи она то тепер розпізнає?

— Не пізнають нічого і нікого! — відповіла Фрозя пригноблена і глянула на запічок, де лежала недужа.

— Може таки мене пізнасть, що? — спитав Галка непевно.

— Ні, ні! Дайте їй спокій! То їй пошкодить! — сказав фельчер. — То ще нічого не значить, що она не пізнає нікого. Говорить з горячки!...

Фельчер був собі чоловік ще не старий, зі смаглявим, грубим лицем, котре раз в місяць голив. В селї знали єго яко чоловіка совістного і вірили в єго ліки, але цїла єго практика крутила ся около звичайних недуг, походячих від лихої страви та перепитя або легкої перестуди, котрі можна було вилїчити напаром румянцю. Тяжких случаїв майже нїколи не бувало в Богданівцї, де він прожив вже чотири роки, а коли хто таки поважно заслаб, то був десь недалеко окружний лїкар, котрому зараз давали знати. Ліками Івана Петровича були гірчичне тїсто, теплі оклади, напар з румянцю, та горівка з полином; він був майже переконаний, що всї инші ліки не здали ся до нїчого, та був би и сим разом почав від гірчичного тїста, коли-б вже й без него не були ужили сего средства. Сим разом знайшов ся він в немалім клопотї. Хороба Марини не була похожа на нїякий із знаних єму случаїв. Найбільше то єго непокоїло, що она говорить без памяти, а то уважав він за поважну обставину. А єму дуже хотїлось зробити Артамону Карповичеви якусь прислугу. Галка був прецї важною особою, від него богато зависїло. Насамперед був першим богачем в Богданівцї, а богачів нїгде

[4]) Фельчерами називають в Росиї помічників докторских, оттаких, якими суть у нас н. пр. цирулики.

в Юривві 93 людий покалічених і 24 трупів. Крім того має ще бути під розбитими возами після обчислень полковника около 30 трупів.

— Поквітував себе. Минувшої суботи в добрах гр. Абенсперґа-Правна в Бокфліс стрілив хтось з корчів до лїсничого, коли входив до свого дому. На щастє куля не поцїлила лїсничого, а застрягла в стїнї комнати. За злочинцем глядано але даремно. Доперва за кілька днів найшов лїсничий припадково папір, що ним скритоубийник прибив був кулю у рушници. Лїсничий розвинув папір — а то був кусень податкового квіту, виставленого на імя Лехнера, знаного в околици лїсного злодія. Лїсничий повідомив зараз жандармерию і она арештувала виновника. Лехнер признав ся в суді, що хотів застрілити лїсного з мести за те, що через его донесеня сидів кілька днів в арештї за лїсові причини.

— Небезпечний сон. В Хорватиї, в містї Бельовари устроїло одно музичне товариство концерт. По концертї удали ся музики до своїх комнат в готели на першім поверсї і поклали ся спати. Двайцятьдвалїтному Генрикови Моретті приснило ся, що горить дім, а сон був так виразний, що бідолаха з криком підбіг до вікна і зіскочив на подвірє, де упав без памяти, тяжко покалїчений. Его віддали до шпиталю, але нема надії, щоби остав при житю.

— Пересторога для еміґрантів. З села Трибуховець коло Бучача вийшло недавно около 60 родин до Канади. Тепер вибирало ся там дальших 40 родин і були би може вже виїхали, колиб не стало ся щось такого, що дуже остудило їх горячку до вандрівки. Именно дня 11 мая повернув з Канади з жінкою і дитиною один еміґрант трибуховецкий. Той еміґрант, Тома Малиця, а як его тепер в селї прозвали „Канадчик" пропав минувшого року свій ґрунт за 1200 зр. і виїхав в зимі до Канади. Тепер повернувши оповідає всїм, що хоч стратив всьо що мав, то однако чує ся щасливим, що може бодай жити на рідній земли. „Там в Канадї — оповідає він — всї еміґранти нещасливі; розкинені далеко один від другого, а що не уміють анґлїйскої мови, то кождий хто може ошукує їх немилосердно. Обіцяні урожайні поля, то багна або піски і такі вертепи, що аж страх бере погадати, якої треба працї, аби переробити їх на поле. Тому еміґранти в розпуцї, бо як не мають за що вернути, а на дорогу треба богато гроший, то можуть себе уважати за пропащих. — Нарікав також на аґентів, що дуже зле поводять ся з людьми, особливо якийсь Моравец з Гамбурґа ошукує і обдирає еміґрантів немилосердно. — Ті оповіданя Малицї подїлали немов студена вода на розгорячені уми трибуховецких еміґрантів і якось вже не чути о тім, аби они мали охоту виїздити до Канади.

— Студїнь, яка дає ся у нас в послїдних днях відчувати, єсть наслідком снїгів, що упали майже в цїлій середній Австриї і Швайцариї. У Відни триває велика студїнь без перерви, а з альпейских околиць доносять о бурях зі снїгом і заметях. Всюди теплота просто зимова. Рух зелїзничий на Ґайсберґ в Зальцбурзї здержано з причини снїжних заметий. В Целївци паде снїг від вчера. В Сопрони на Угорщинї і в его охрестности упав великий снїг і наробив необчислимих шкід в засївах, тим більше, що по снїгу вхопив мороз, а в Тїшинї падав снїг дня 11 мая. З гір Гарц в Нїмеччинї доносять також о снїгах. З Фюме і Триєсту доносять о снїжних бурях і великій студени. В Істриї, Гориции і північній Італії упали також снїги. В департаментї Йон у Франциї морози наробили в виноградниках шкоди на 20 міліонів франків. — Люди, що приїхали з Відня до Кракова, оповідають, що в Мораві поля під снїгом і всьо виглядає так як серед зими.

— Невинно посуджений. В краківскім шпитали сьв. Лазаря замічено в послїдних часах, що якась лиходїйна рука викрадала гроші з пушок, що находили ся в ждальни. Заряджено по тій причинї надзір. Один служачий чатував укритий на злодія і в суботу вечером, після власного зізнаня, мав видїти, що до ждальнї увийшов шпитальний портиєр і що він а не хто инший викрадав з пушок гроші. Служачий не приловив его на горячім учинку, бо бояв ся, однако впевняв як найторжественнїйше і заявив охоту зложити присягу, що на власні очи бачив портиєра. За вис казами служачого промавляло ще й се, що того самого дня рано сповідав ся і приступав до сьв. причастия. На основі его зізнаня полиция увязнила портиєра і розпочала слїдство. Одпако по переслуханю попав полїцийний комисар в сумнїв що до правдивости зізнань слуги, удав ся на місце до шпиталю, перевів там дослїди поміж лїкарями і службою і викрив на щастє правду, зовсїм суперечну з зізнанями слуги. Виявило ся, що крадежи тої і перше і тої суботи вечером допускав ся давнїйший слуга шпитальний Петро Коза, котрого і увязнено. Мав він ключі ще з давнїйшої своєї служби і недостережено входив до ждальнї на крадїж Сам, по заарештованю, признав ся до всего. А служачий, що чатував на злодія і взяв его за портиєра, був готовий ствердити свій привид присягою!

Господарство, промисл і торговля.

— Ц. к. Дирекция зелїзниць державних оповіщує: Рух поїздів на шляху Сучава-Іцкани отворено на ново з днем 15 с. м.

Заповіджений з днем 1 мая с. р. IV додаток до обовязуючих від 1 серпня 1896 постанов реґуляміну і тариф для перевозу осіб, пакунків, посилок експресових і псів в льокальнім руху ц. к. зелїзниць державних, не вийде.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 19 мая. На вчерашнім засїданю Палати послів домагало ся кількох послів з лївицї залагодженя справи розпоряджень язикових перед переходом до порядку дневного. Палата відкинула се внесенє. Президент відтак не допустив дальших внесень і хотів перейти до порядку дневного і удїлив голосу першому бесїдникови. Лївиця однакож підняла таку бучу, що не до пустила его до слова. Президент не міг завести порядку і крики тревали через три години. Тогди закрито засїдане, а о слїдуючім засїданю постановлено повідомити письменно.

Константинополь 19 мая. Бюро Райтера доносить, що до Едгема-пашї вислано приказ застановити кроки воєнні.

Букарешт 19 мая. Стан недуги румуньского наслїдника престола єсть досить вдоволяючий. Після урядового білетину наслїдник престола занедужав на пропасницю, котрої хід єсть зовсїм нормальний.

Букарешт 19 мая. Послїдна злива перервала всю комунїкацию з заграницею виймівши лиш комунїкацию на Сучаву. Від недїлї не прибула тут почта з за границї.

Атини 19 мая. В Лямиї настав великий переполох і жителї втїкають з міста. Вся грецка армія з Епируса прибула до Арти. Турки в Артї вивісили білу хоругов. Кажуть, що настав роз'ем.

Константинополь 19 мая. Зачувати, що цар ґратулював султанови дотеперішних успіхів воєнних і відкликав ся до его миролюбивости в справі заключення розйему. В ночи аж до самого досьвіта відбувала ся в султаньскій палатї нарада мінїстрів, а відтак вислано інструкциї Едгемови-пашї.

Атини 19 мая. Відворот армії наслїдника престола відбув ся зовсїм в порядку і без пригоди. Бриґада Смоленьского дістала приказ іти до портового міста Неа Мізеля, щоби звідтам через море сполучити ся з прочою армією. Раллї протестував знову проти нападу Турків і загрозив, що скоро не буде борзо заключений роз'ем, то правительство покличе все ополчене і узброїть всїх селян в Грециї, щоби они спинили ворога.

так не поважають, як на селї. Розумного чоловіка поважають і дають ему перше місце в радї громадскій; ретельного чоловіка поважають і з почестию здоймають перед ним шапку; але богачеви і визначують перше місце на радї громадскій і чемненько ему кланяють ся, особливо коли він не лихвар і не дерун. А Галка не був анї одним анї другим; богатство своє одідичив по батькови, батько — по дїдови, а звідки взяв его прадїд, того нїхто не питав, бо то було дуже давно. Галка мав велике господарство, котре ще з кождим роком збільшав.

Впрочім — а то для фельчера було найважнїйше — був Галка старшиною. Фельчера приймає громада і платить ему, а громаду мав Галка в своїх руках; рада громадска то він. Іван Петрович чув би ся був щасливим, коли-б Марина мала була яку таку недугу, котра щезне від самого погляду фельчера або від якого найневиннїйшого розмащеня. Але тепер був він дуже нещасливим. З Галкової хати ще до нїкого не кликали его на поміч — люди в сій родинї були здорові як рідко. Аж тепер его закликали, а він не міг їм нїчого порадити!...

Недужа тимчасом кидала собою та говорила в голос о телятках і поросятках та о инших домашних зьвірятах. Артамон Карпович піднїс переляканий голову і глянув допитливо на фельчера.

Ох, Господоньку мій! — зітхнув він: що се може бути за якась хороба!...

Нараз схопив ся фельчер і взяв его за свиту.

— Маю Вам щось сказати, Артамоне Карповичу! — сказав він майже сердито. —Ходїть!

— Фрозинко, засьвіти но в хатї! — приказав Галка і пішов чим скорше за фельчером, котрий пустив ся до дверий.

Комната, до котрої ішли, відзначала ся від тої, де лежала недужа, своєю просторостию, чистотою і сьвіжим воздухом.

— Ох, не мучте мене, Іване Петровичу! Що се моїй старій стало ся? — відозвав ся Артамон Петрович, коли увійшли до сьвітлицї. Его смагляве лице аж пожовкло, борода зробила ся кострубата і стала піби ще чорнїйша, брови зморщились і від часу до часу дрожали.

— Нї, нї! — відповідав Іван Петрович успокоюючо, але заразом непевно і несьміло.— Не тратьте надії, Артамоне Карповичу! Прецї знаєте, що я би для Вас і для Вашої любої жінки зробив все, все, що лиш можу.... Але то хороба поважна....

— Поважна? Ох.... Іване Петровичу! Зробіть щось.... Щож то за така хороба?

— Ну, то така хороба.... Як би то Вам сказати.... Все може бути! — почав фельчер вимавляти ся. — Не можна ще на певно сказати. Хороба ще укрита.

— Ще укрита? — відозвав ся Галка майже урадований. — Отже коли покаже ся, то може не так зле буде з нею.

— Може й так.... Але кажу Вам на всякий случай, Артамоне Карповичу, що то недуга поважна ... Треба бути на все готовим....

— Як то? На все? — відозвав ся Галка наляканий. То може.... й вмерти?

— Та я того не кажу, але....

— Ой Боже, мій Боже! — сказав Артамон Карпович нарікаючи і зворушений до самої глубини, та зложив руки як до молитви і піднїс очи до сьвятих образів. — За що ти мене так немилосердно караєш? То она може таки направду померти, Іване Петровичу?

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.